

Complexnummer: 528614

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Grebbelinie, Linie van Juffrouwwijk

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

528615, 528616, 528617, 528618, 528619, 528620

Woonplaats

Renswoude

Gemeente

Renswoude

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Renswoude, ten noorden van de Emminkhuizerberg

Complexomschrijving

Inleiding:

De Grebbelinie is een waterlinie van ca. 60 kilometer lengte, die gebruik maakt van de natte omstandigheden in de westelijke, laagst gelegen deel van de Gelderse Vallei. Het is een uniek voorbeeld van een aanleg van een waterlinie uit de achttiende eeuw. Doordat sindsdien geen grote ingrepen hebben plaatsgevonden in de structuur van de linie is het grootste deel van de liniewal, de keerkaden en de aarden verdedigingswerken bewaard gebleven. De Grebbelinie omvat kades, aarden forten, sluizen, kazematten, voorposten, tankgreppels, inundatievlaktes, loopgraven, bunkers etc. Omdat er steeds vanuit is gegaan dat de linie moest worden verdedigd door een tijdelijk veldleger zijn er in de Grebbelinie geen permanente onderkomens voor de militairen gebouwd.

De linie was gericht tegen een mogelijk oprukkende vijand vanuit het oosten. Door het inunderen van land konden vijandelijke troepen worden tegengehouden. De Grebbelinie moest ervoor zorgen dat dit op een gecontroleerde wijze gebeurde. Het water in het geïnundeerde gebied moest voldoende diep zijn om vijandelijke voertuigen en geschut de doorgang te beletten, maar niet zo diep dat de vijand met vaartuigen de linie zou kunnen benaderen. Op die plaatsen die te hoog lagen om geïnundeerd te kunnen worden kwamen verdedigingswerken. Bij de aanleg van de inundatiegebieden is gebruik gemaakt van de lager gelegen velden. Om het gebied zo efficiënt mogelijk onder water te kunnen zetten, was de linie van zuid naar noord verdeeld in 11 kommen. Het water werd in iedere kom opgestuwd met behulp van een keerkade die dwars op de liniekade lag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Nadat al vanaf het einde van de 16e eeuw in dit gebied incidenteel versterkingen waren aangelegd, werd in 1744 op voorstel van de toenmalige Directeur-Generaal van Fortificatiën B.J. de Roy een begin gemaakt met de aanleg van de aarden wal die later de Grebbeliniedijk zou worden. De wal moest het water tegenhouden, zodat de Gelderse kant van de dijk kon worden geïnundeerd. Verder voorzag het plan vanwege het hoogteverschil tussen de Nederrijn en de Zuiderzee in de aanleg van keerkades of dwarsdijken die het water konden tegenhouden. Op die manier ontstond een reeks met water gevulde kommen, die als een soort traptreden steeds verder naar het noorden afdaalden. In totaal zijn er acht keerkades aangelegd om het gebied gecontroleerd onder water te kunnen zetten. In 1786 werden verdere versterkingen aangelegd.

De eerste keer dat de linie in paraatheid werd gebracht, was in 1793 toen Frankrijk Nederland de oorlog verklaarde. Het waterpeil in de Rijn was echter op dat moment te laag om de linie onder water te zetten. Doordat de opmars niet werd doorgezet hebben de Fransen de linie toen niet bereikt. Toen echter de Fransen onder generaal Pichegru eind 1794 terugkwamen kon de linie wel onder water worden gezet. Maar een strenge vorstperiode begin 1795 zorgde ervoor dat de Franse legers zonder problemen over de bevroren rivieren en inundaties konden trekken.

Uiteindelijk hebben de Fransen in 1799 de linie zijn uiteindelijke vorm gegeven. Zij besteedden veel aandacht aan de verbetering van de verdediging van de keerkades en legden daar aarden voorposten aan. Omdat Napoleon in 1809 ten onrechte meende dat er geen gevaar meer uit het oosten dreigde, werd de Grebbelinie opgeheven als verdedigingswerk.

Pas in 1846 begon men weer het belang van de Grebbelinie voor de landsverdediging in te zien. Om de spoorlijn Utrecht - Arnhem te beschermen werd deze dwars door het fort aan de Buursteeg aangelegd. In 1860 werd bepaald dat de Grebbelinie een van de belangrijkste verdedigingslijnen van ons land moest zijn. Naar aanleiding daarvan werden in de belangrijkste keerkades nieuwe damsluizen geplaatst, zodat het gebied voor de linie sneller onder water kon worden gezet. In 1866 werd het Omleidingskanaal ten oosten van Veenendaal aangelegd, waardoor de inundatietijd kon worden teruggebracht van 20 naar 12 dagen. Maar desondanks werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie de belangrijkste verdedigingslinie, omdat de inundaties daar sneller en gemakkelijker tot stand konden worden gebracht.

Pas tijdens de mobilisatie van 1939-1940 werd de Grebbelinie, onder de naam Valleilinie, de hoofdverdedigingslinie van ons land. Doordat kort daarvoor het Valleikanaal was gegraven om de afwatering in de Gelderse Vallei te verbeteren was nu een doorlopend kanaal ontstaan tussen de Nederrijn en het IJsselmeer, dat ook dienst kon doen als tankgracht en ook betere mogelijkheden bood tot inunderen van het gebied.

Grote delen aan de oostzijde kwamen nu onder water te staan en boerderijen die in het schootsveld stonden werden afgebroken. Rond Veenendaal werden uitgestrekte loopgraven en tankgrachten gegraven en er werden 271 betonnen mitrailleurkazematten gebouwd. In maart 1940 werd de hoofdverdediging van het oostfront van de Vesting Holland verplaatst van de Nieuwe Hollandse Waterlinie naar de Grebbelinie. Dat leidde tot de aanleg van nog meer loopgraven, tankgrachten en draadversperringen, met name in de niet te inunderen gebieden tussen Woudenberg - Renswoude en Veenendaal. Op 10 mei vielen de Duitse troepen ons land binnen. Hoewel de strijd bij de Grebbeberg het meest bekend is geworden, werd er ook zwaar gevochten op andere plaatsen op de linie. De Duitsers zorgden uiteindelijk voor de laatste aanpassing van de linie in 1944. De linie kreeg nu de naam Pantherstellung. Doel van de linie was om een naar Duitsland optrekkende vijand tegen te houden en de hoofdschuitsrichting was dit keer naar het westen en zuiden. Er werden meer dan 20 kanonkazematten gebouwd, waarvan nu nog 12 bewaard zijn gebleven. In 1951 is de Grebbelinie als verdedigingslinie voorgoed opgeheven.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De Linie van de Juffrouwwijk diende als afgrenzing van de Slaperdijk en voor de verdediging van de Juffersluis. Na de aanleg van de spoorweg Utrecht-Arnhem in 1844 diende het werk tevens ter afgrenzing van de spoorlijn.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK met borstwering en voorgelegen natte gracht. Aan de zuidzijde wordt de linie afgesloten met een hoornwerk, De linie is gelegen aan weerszijden van de Slaperdijk. De totale lengte is ca. 600 meter. Het hoornwerk heeft een oppervlakte van 250 bij 60 meter voor het noordelijke deel en 250 bij 120 meter voor het zuidelijke deel. In de Slaperdijk direct ten noorden van het hoornwerk ligt een duikersluis, de Juffersluis. In het hoornwerk ligt een Duitse kanonkazemat. Op de liniedijk liggen drie Nederlandse mitrailleurkazematten, waarvan twee van het type S3 en een van het type B. Ook staan hier nog vier grenspalen met de inscripties O1, O20, O38 en O43.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw)

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als nog gaaf bewaarde komkering bij de liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuws verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 528615

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82677/69

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Renswoude	Renswoude	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Renswoude	ten noorden van de Emminkhuizerberg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Renswoude	G			488
Renswoude	G			224
Renswoude	G			164

Omschrijving**

Inleiding:

De Linie van de Juffrouwwijk had binnen de Grebbelinie tot taak de afgrenzing van de Slaperdijk en voor de verdediging van de Juffersluis. Na de aanleg van de spoorweg Utrecht-Arnhem in 1844 diende het werk tevens ter afgrenzing van de spoorlijn.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK met borstwering en voorgelegen natte gracht. Aan de zuidzijde wordt de linie afgesloten met een hoornwerk, De linie is gelegen aan weerszijden van de Slaperdijk. De totale lengte is ca. 600 meter. Het hoornwerk heeft een oppervlakte van 250 bij 60 meter voor het noordelijke deel en 250 bij 120 meter voor het zuidelijke deel. In de Slaperdijk direct ten noorden van het hoornwerk ligt een duikersluis, de Juffersluis. In het hoornwerk ligt een Duitse kanonkazemat. Op de linedijk liggen drie Nederlandse mitrailleurkazematten, waarvan twee van het type S3 en een van het type B. Ook staan hier nog vier grenspalen met de inscripties O1, O20, O38 en O43.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw)

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als nog gaaf bewaarde komkering bij de liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuws verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

Monumentnummer*: 528616

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82674/95

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Renswoude	Renswoude	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Renswoude	Nabij de spoorlijn Utrecht-Arnhem in de liniedijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Renswoude	G			187

*Omschrijving***

Inleiding:

De Juffersluis is gebouwd ter vervanging van een eerdere sluis uit 1754. De civiele functie van de duikersluis was de waterhuishouding in het gebied. De militaire functie was de doorvoer van inundatiewater vanuit de 1e of Veenendaalse kom naar de 2e of Groepse Kom.

Omschrijving:

In 1851 aangelegd WATERWERK, bestaande uit een duikersluis. De sluis bestaat uit een tonvormig gewelf met aan weerszijden vleugelmuren en een doorstroomopening van 1,56 meter. De sluis is in metselwerk uitgevoerd met hardstenen hoekprofielen. Aan beide zijden van de sluis bevindt zich een schotbalksponning. In de sluiswand is een jaartalsteen aangebracht met de tekst: 1754 den 8. de maend .30 en I. Peter Wiltvang geleyd den eerste steen en een jaartalsteen met de initialen van de naam van de toenmalige dijkgraaf van het waterschap de Slaperdijk.

Waardering:

De Juffersluis is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw),

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het betreft hier een object dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 5: 19de eeuw versterkingen Willem III

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen het Werk aan de Roode Haan en de kern van de gemeente Leusden.

De sluis is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 19e eeuwse duikersluis voor inundatiedoeleinden.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Inundatiewerk

Monumentnummer*: 528617

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82674/87

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Renswoude Renswoude Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Renswoude Op het Werk aan de Juffersdijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Renswoude G 164

Omschrijving**

Inleiding:

De kazemat is in 1939-1940 gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en bevindt zich op het Werk aan de Juffersdijk, ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Het is één van de in totaal 3 kazematten uit deze periode die op deze keerkade en het op de kade gelegen voorwerk nog resteren

Omschrijving:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type S3. De kazemat is gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en is gelegen op en in de voorzijde van de wal van het hoornwerk.

Het betreft hier een lichte kazemat van het type S3 of Stekelvarken 3 genoemd vanwege de ijzeren pennen aan de buitenzijde waaraan camouflagemateriaal kon worden bevestigd en de drie schietgaten. De kazemat was bedoeld voor één lichte mitrailleur ten behoeve van frontaal en flankerend vuur. De drie schietgaten hadden samen een schootsveld van 110 graden. De twee ongebruikte schietgaten konden desgewenst worden afgesloten met een luik van 2cm staal. Er waren geen voorzieningen voor observatie. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met een rechte voor- en achterzijde. De afmetingen zijn: achterzijde 5,20 meter, zijzijden recht 1 meter, zijzijden schuin 2 meter en voorzijde 2,50 meter. De hoogte inclusief vloerplaat is 3 meter. De kazemat bestaat enkel uit een gevechtsruimte met een achteruitgang, drie geweerschietgaten en heeft muren van 80 cm gewapend beton. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

Monumentnummer*: 528618

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82674/75

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Renswoude Renswoude Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Renswoude Op de Linie van Juffrouwwijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Renswoude G 164

Omschrijving**

Inleiding:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type B. De kazemat is gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling,

Omschrijving:

Het betreft hier een flankerende betonkazemat. De kazemat was bewapend met een zware mitrailleur en was bedoeld voor flankerend vuur. De vijandzijde is gedekt door 1,20 m gewapend beton, terwijl het dak 1 meter dik is en de achterzijde 80 cm. Het schietgat met een schootsveld van 40 graden is gedekt door een uitsteeksel van beton, zodat de opening voor de vijand moeilijk was waar te nemen. De deur was uitgerust met een gewerschietgat. Het weerstandsvermogen tegen artilleriegranaten was conform de lichtste weerstandsklasse (W12-W15). De kazemat is voorzien van een klimkoker.

De kazemat bevindt zich op de Linie van Juffrouwwijk ten noorden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem en ten westen van de Slaperdijk. Op dit deel van de Grebbelinie bevindt zich uit dezelfde periode ten westen van deze kazemat nog een andere mitrailleurkazemat van het type S3 uit dezelfde periode.

Waardering:

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

Monumentnummer*: 528619

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82674/66

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Renswoude	Renswoude	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Renswoude	Op de Linie van Juffrouwwijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Renswoude	G			224

*Omschrijving***

Inleiding:

De kazemat is in 1939-1940 gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en bevindt zich op de Linie van de Juffersdijk, ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem. Het is één van de in totaal 3 kazematten uit deze periode die op deze keerkade en het op de kade gelegen voorwerk nog resteren.

Omschrijving:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type S3. De kazemat is gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en is gelegen tegen en in de liniewal.

Het betreft hier een lichte kazemat van het type S3 of Stekelvarken 3 genoemd vanwege de ijzeren pennen aan de buitenzijde waaraan camouflagemateriaal kon worden bevestigd en de drie schietgaten. De kazemat was bedoeld voor één lichte mitrailleur ten behoeve van frontaal en flankerend vuur. De drie schietgaten hadden samen een schootsveld van 110 graden. De twee ongebruikte schietgaten konden desgewenst worden afgesloten met een luik van 2cm staal. Er waren geen voorzieningen voor observatie. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met een rechte voor- en achterzijde. De afmetingen zijn: achterzijde 5,20 meter, zijzijden recht 1 meter, zijzijden schuin 2 meter en voorzijde 2,50 meter. De hoogte inclusief vloerplaat is 3 meter. De kazemat bestaat enkel uit een gevechtsruimte met een achteruitgang, drie gewerschietgaten en heeft muren van 80 cm gewapend beton. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

Monumentnummer*: 528620

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82674/144

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Renswoude	Renswoude	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Renswoude	Pal ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Renswoude	G			224

Omschrijving**

Inleiding:

De kazemat is in 1944 gebouwd in het kader van de uitbouw van de Duitse Pantherstellung en is gelegen op het Werk aan de Juffersdijk, ten zuiden van de spoorlijn Utrecht-Arnhem.

Omschrijving:

In 1944 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen Duitse kanonkazemat. De kazemat is gebouwd in het kader van de uitbouw van de Duitse Pantherstellung en is gebouwd op de noordzijde van de wal.

Het betreft hier een flankerende betonkazemat. De kazemat was bewapend met een zware mitrailleur en was bedoeld voor flankerend vuur. De vijandzijde is gedekt door 1,20 m gewapend beton, terwijl het dak 1 meter dik is en de achterzijde 80 cm. Het schietgat met een schootsveld van 40 graden is gedekt door een uitsteeksel van beton, zodat de opening voor de vijand moeilijk was waar te nemen. De deur was uitgerust met een geweerschietgat. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met afmetingen van 4,5 bij 3,45 meter, exclusief een uitkragende funderingsrand van 0,2 meter. De hoogte van de kazemat is 3,30 meter inclusief vloerplaat. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de functie in de Duitse verdedigingsmaatregelen tijdens de laatste

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

fase van de Tweede Wereldoorlog.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de versterkingen van de Duitse Pantherstellung, zoals die in 1944 werden aangelegd.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)